

izhaja vsaki četrtek ob 3. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krome, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krome, za pol leta K 1:50. Za Nemčijo je cena listu 6 K, za druge dežele izven Avstrije 5 kron.

Rokopise sprejema "Narodna Tiskarna" v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in naznaniila sprejema upravništvo, Gorica Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekališču nasproti mestnem vrtu, pri Vaclavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

Kaj bo z ljudsko šolo?

Kakor beremo v „Soči“ z dne 3. m., je način, ki ga je cerkev vpeljala za poljubavanje relikvij, po mnenju g. nadučitelja Bajta v Solkanu, šolskim otrokom baje nevaren, ker da pospešuje razširjanje tuberkuloze. Tudi spovednice po mnenju „Soča“ baje v tem oziru zelo nevarne, ker se nanje naslanjajo tudi bolelni ljudje. G. nadučitelj Bajt se ganjanja tudi že v sv. obhajilo, češ, da škoduje šolskim otrokom, ako se sprejme pogostoma na pr. vsako drugo nedeljo. „Soča“ se sklicuje v obrambo liberalnega učiteljstva celo na higijenske predpise, po katerih naj bi se zadrževalo razširjevanje tuberkuloznih bakterij tudi klerikalnih bakterij.

Prav tako, kakor delajo sedaj v „Soči“, nadučitelj Bajt in drugi, so delali in delajo še dandanes brezverski učitelji in liberalci na Francoskem in drugod. Vspeli pa se na Francoskem vedno slabša. Tuberkuloza se strašno množi in število prebivalstva rapidno pada. Tudi drugod, kjer je zavladal liberalizem med ljudstvom, se to očitno kaže. Statistika v Nemčiji dokazuje, da se zdravo, krepko ljudstvo na Nemskem najbolj množi v krajih, kjer je sv. katoliška vera cvetoča, dočim pada v drugih krajih, kjer tega ni. Na to stran pa tedaj lahko „Soča“ in Bajt povsem mirna. Tuberkuloza ima svoj glavni vir v tiskarnah, v nočnem delu, na lešiščih, v nemoralnostih poževanju itd. S tem pa nečemo poudariti, da bi snažnost v cerkvi ne bila potrebna. Tudi v cerkvi je potrebna, za kar se tudi vsestranski skrbi. Hoteli smo navesti vire bakterij. Francoski narod je obsojen na smrt, ako se

spet ne vrne k sv. križu. Tako govori statistika. Isto bi veljalo tudi za slovensko ljudstvo, ako bi se posrečilo liberalcem odtujiti je sv. katoliški veri, ki je za vsak narod tudi v časnem oziru neprecenljiv zaklad. Če hoče učiteljstvo delovati res v korist svojemu ljudstvu, se mora tudi samo spet vrniti k sv. križu. Pojavi, kakršne smo doživeli v zadnjem času na Goriškem, so zelo žalostni in pričajo tudi o veliki omejenosti dotičnih gospodov učiteljev. To svojo omejenost hočejo skrivati pod frazo svobodomiselnosti, kakor se navadno topi in omejeni ljudje skrivajo radi za takimi visokodonečimi frazami.

Vse somišljenike prosimo, naj bodo na take pojave pazljivi. O tem treba obvestiti pristojne činitelje. Treba je natančno navesti suha dejstva in priče, da bo mogoče našim poslancem kolikor mogoče uspešno postopati. Naše postopanje mora biti vselej korektno, ker nam je le za dobro stvar in ne za drugo in ne maramo storiti nobenemu krivice ali škode, ampak hočemo le izboljšati razmere. Na ta način prestrizemo lahko marsikateremu liberalnemu petelinu peruti. Posebno skrb pa moramo obračati na volitve, predvsem na občinske volitve, ker od teh je odvisna na Goriškem sestava krajnega in okrajnega šolskega sveta. Zastopnike v krajni šolski svet voli starašinstvo, v okrajni pa volijo župani in podžupani celega okraja. Tu torej začenjamo! Po točki zvoniti, ne pomaga nič! Le po ti poti spravimo šolo in učiteljstvo spet na pravo pot.

Zborovanje katoliškega delavstva v Nemčiji.

Našemu delavstvu v poduk.

Od 2. avgusta dalje se je vršil v Augsburgu 57. nemški katoliški shod. Na teh shodih ima vsako leto tudi nemško katoliško delavstvo svoje zborovanje. O tem hočemo tu povedati par zanimivosti:

Letos so imela delavska društva zborovanja v štirih prostorih. Najlepše in samoposebi umevno najbolj obiskano je bilo zborovanje delavcev v slavnostni dvorani v mestnem vrtu. Tu ti je bilo zbranih do 8000 delavcev. Shodu je predsedoval grof Droste, predsednik centralnega odbora za katoliške shode na Nemškem. Prvi je govoril delavec dež. poslanec Walterbach iz Monakovega, ki je svaril delavce pred svobodomiselstvom, ki je skušajo zanesti tudi med delavske sloje. Pozival je zbrane delavce, naj bodo zvesti krščanskim nazorom, kajti krščanstvo uči socialno pravičnost, ona pozna ljubezen do bližnjega, posebno do delavske mladine. — Drugi govornik drž. in dež. poslanec Giesberts je povdarjal, da je zgodovina katoliških shodov tudi zgodovina katoliškega socialnega dela. Kajti kot rdeča nit se vleče v sklepah katoliških shodov skrb za delavstvo. Katoliški shodi so dajali navodila za delo v korist delavskih slojev. Delavstvo je na Nemškem dandanes velikega pomena v narodnem in gospodarskem oziru. Saj je sedaj v Nemčiji nad 6.000.000 obrtnih in nad 5.000.000 poljedelskih delavcev. Večina obrtnih delavcev je sicer v socialno-demokratski organizaciji, toda tudi katoličani smejo biti ponosni na svojo organizacijo. Sedaj šteje ta organizacija 2900 delavskih društev s 290.000 člani. Krščanska strokovna organizacija pa ima

tudi 280.000 članov in 5 milijonov mark lastnega premoženja. Letnih dohodkov ima 4½ milijona mark. Ravno strokovna organizacija delavstva tvori nekakšnji protitež nasproti socialni demokraciji. Res, imajo sedaj socialni demokratje premoč med delavstvom, a ta premoč ne sme rasti, ne sme napredovati. To pa bo mogoče, če katoliški delavci z veseljem in složno delujejo v svojih društvih.

Delavska društva so stanovska društva, ki jasno govore, da so delavci dandanes samostojen stan, ne pa privesek drugih stanov. Zato zahtevajo tudi za delavce enakopravnost. Naloga teh stanovskih društev je, gojiti stanovske čednosti in krepiti na temelju krščanstva, na podlagi naukov katoliške Cerkve. Katoliško delavstvo se pri svojih zahtevah vedno ozira na verska načela in po teh uravnava vse svoje delovanje.

Da pa bo to delo uspešno, je treba pred vsem delavcem socialne izobrazbe, treba poučnih tečajev. Katoliška društva so to vpoštevata. Ni dovolj, da smo zadovoljni s storjenim delom; katoliško delavstvo gibanje mora napredovati, treba pridobiti še na tisoče članov.

Treba dalje skupnega dela. Društva se morajo združiti. Društva, ki vsled malovažnih vzrokov niso v zvezi, škodujejo celotni organizaciji. Vsak delavec čitaj društveno glasilo.

Treba tudi več požrtvovalnosti. Bodi tu v zglede socialna demokracija. Med katoliškimi delavci vladaj edinost. Proč z vsem, kar nas loči, kar slabi naše moči!

Katoliški delavec mora tudi v svojem življenju izvrševati katoliška načela, ne sme samo na zunaj kazati, da je katoličan, treba da tudi živi kot katoličan. Domača hiša je kraj, kjer najde katoliški delavec svoje veselje, svojo srečo. Ljubezen do žene in otrok je nagib, da skrbi za zboljšanje svojega po-

Razgovor med Napoleonom I. in papežem Pijem VII.

Znano je, da je Napoleon I. odvedel starega in bolnega papeža Pija VII. v jetništvo v Fontainebleau. Papeži so takrat imeli izven cerkvene moči tudi svetovno in je obstajala takoimenovana cerkvena država, katero so vladali papeži. Papeži so imeli svoje vojake, ki so branili to državo.

Napoleon I. je zahteval, da se papež Pij VII. odpove cerkveni državi ter naj se mu izplačuje letna renta. Ali si papež mu je odgovoril, kakor mu je velevala vest in čast: „Rajši umrjem v jetništvu, nego da obtežim svojo vest s takim zločinom, s tako nevero!“

Razkačen, da je našel toliko hrabrosti in stanovitosti pri enem starcu, ki je bil v njegovi moči in še bolj pa zaradi tega, ker se je našel človek, ki se ni upal protiviti, je vskliknil Napoleon: „Dovolj! Ker vidim, da nečete

mojega prijateljstva, občutiti boste morali moje sovraštvo!“

„Gospod“, mu odvrne sivi papež, „vaše groznje polagam pred prestol Onega, ki bo znal braniti mojo stvar, ki je obenem njegova stvar; še živi stari Bog!“

„Še živi stari Bog?!“ odvrne Napoleon, „kaj pričakujete od Njega?“

„Da pride na pomoč cerkvi ter da jo bode branil do konca vekov, kakor je obljubil!“ je bil odgovor.

V vedno večji jezi pa odvrne Napoleon na to: „To so veličanstvene obljube. Bomo videli. Jaz nisem zadovoljen ni s papežem ni s cerkvijo tega starega Boga. Mogoče da ustanovim s pomočjo moje velike moči drugo in sicer državno vero, kateri ne bode načeloval Jezus Kristus, marveč cesar sam.“

„Gospod, vi precenjujete svojo moč!“ je bil mirni odgovor na take besede.

„Jaz zamorem v Evropi vse,“ je zakričal ljuti zmagovalček tolikih narodov, „a ne morem zlomiti starčka, ki

se imenuje namestnik starega Boga. Naj toraj neupognjen umre v mojem jetništvu.“

„Premislite dobro,“ reče na to vzvišeni jetnik, „da so propadli vsi preganjanci, a da cerkev še vedno stoji. Vi me držite tu v suženjstvu, a jaz živim zbog vseh mojih boli in muk. Jaz živim, da še doživim, kako vas doseže roka starega Boga. Kadar bo vaša mera polna, vas bo dosegla sodba preganjalcev.“

Še nikdar ni Napoleon kaj takega slišal. Papež se je nato utrujen spustil v svoj naslonjač. Med tem je pa osvojitelj skoro cele Evrope zapustil sobo z besedami: „Stari Bog uničuje samo norce; proti cesarju ne zamore ničesar. Ali vi, gospod papež, boste občutili mojo jezo!“

Ko je bil potem Napoleon izgnan in je moral na otoku Helena premisljivati svojo usodo, se je spomnil one scene v Fontainebleau. Proti gospodu grofu Josipu Rethel, ki je bil z njim na otoku Svete Helene in ki je prisostvoval gore navedeni sceni, pa je izrekel

znamenite besede: „V resnici, stari Bog še živi, da uniči one, ki preganjajo Njegove namestnike na zemlji. Če bi mi le bilo mogoče reči vsakemu, ki ima kako oblast na svetu: Spoštujte namestnika Jezusa Kristusa! Ne udrihajte po papežu, ne ponižujte ga! Ako pa to storite, vas bo zadelo maščevanje roke Boga, ki sam ščiti prestol sv. Petra!“

Grof Josip Rethel je dosegel visoko starost. Ko se je cesar Napoleon III. (nečak Napoleona I.) l. 1864 obvezal, da odzove svoje čete, ki so stražile papeža, od Rima, pohitel je k cesarju ter ga rotil, naj tega ne stori in s tem prepreči, da bi prišel papež Pij IX. v roke svojih sovražnikov. Opozoril je Napoleona III. na sceno v Fontainebleau-u ter na znamenite besede njegovega strica na otoku sv. Helena.

Toda cesar ga je odvrnil, rekoč: „To je sicer nekako čudno, ali bil je le

bolj prijazna, in petje iz čistih dekliških grl — pa tudi fantov — zmerom prijetniše . . .

Prevzvišenemu pa kličemo v slovo z besedami na slavaloku:

Angelj Gospodov z Vami povsod,
da v Nebó naš vodnite rod —
Z Bogom!

g Na poti od Solkana do Sv. Gore se je izgubila popotna torbica, v kateri se je nahajala mašna knjižica, revolver itd. Kdor bi jo bil našel, naj jo blagovolji oddati pri gospodu Ivanu Černe, gostiničarju na Sv. Gori proti primerni odškodnini.

g Gor. Vrtojba. — Pretečeno nedeljo je priredil naš socialistični mladinski odsek svojo prvo veselico. Namenjen je bil seveda tudi dva dneva in ples, ki pa je moral v veliko žalost naših rdečkarjev izostati. Nu, pomagali so si pa ti naši novodobni kulturonosci na drug način; povabili so namreč slavnoznanega „Balča“, da jim je škripal s svojo harmoniko pozno v noč. Lepa družba! — Na pomoč k tej prireditvi so prihiteli sodrugi iz Gorice, Pevme in Podgore. Kaj „fletno“ jih je bilo videti, ko so z rudečo zastavo in godbo na čelu korakali iz Gor. Vrtojbe v Dolenjo. Sprevod je bil majhen, a še tu je bila večina tujcev. Pri vsaki krčmi se je vrsta malo skrajšala. Ko so si v krčmi g. Faganela „privezali nekoliko duše“, so se vrnili na veselilni prostor v Gor. Vrtojbo. Dospelši k cilju, so se sodrugi ustavili in nekateri niso hoteli vstopiti. Vzrok temu je bil, da je viselo na veselilnem prostoru med rdečimi tudi par slovenskih narodnih zastav. Lepa socialna internacionala! Bilo je namreč med tujimi rdečkarji tudi par Lahov. Vsled tega so se sprli in rezultat tega je bil, da je večina tujcev odšla. Jako značilno za socialiste! Udeležba je bila jako pičila.

Pri nedeljski „slavnosti“ so se naši rdečkarji pokazali, kakí so. Predsednik se je v svojem pozdravnem govoru izrazil, da njih glavni namen je, iztrgati poslednjega mladeniča iz „klerikalnih“ — kremplicev! S tem je hotel reči, da obstoja njih glavno delo v tem, da tržejo in rujejo iz src naše mladine vse, kar je svetega: Boga, vero, nedolžnost kakor tudi četrto božjo zapoved, ki vleva ubogati in spoštovati stariše. — Za vse to pa imajo mnogo sredstev, ki ugajajo čutnosti mladine. Ples, pijančevanje, zapravljanje in sploh zavajanje v nemoralno življenje je za mladino jako privlačno sredstvo. Vprašamo pa, rdečkarji, ali se s temi „čednostmi“ skrbite za dobrobit našega delavstva. Plesi, lumpanje — celo ob delavnikih — in druge take „dobre“ lastnosti navajajo pač naše ljudstvo k gmotnemu in duševnemu propadu.

Laško petje, bolje rečeno rjojenje, po naši občini ob vsakih urah nam tudi nič kaj ne ugaja. Jako značilno je tudi to, kar doznajemo iz gotovih virov, da so jim šla celo naša „narodna“ društva na roko. „Slovenska Čitalnica“ je posodila harmonij za učenje petja, „Napredek“ iz Gor. Vrtojbe pa oder. Uboga nekdanja narodna Vrtojba! Kje je tvoje slovenstvo? Kje so tvoji nekdanji narodni delavci? Požrl jih je menda tok časa. Pač žalostne razmere!

In mi naj držimo roke križem? Ne! Svojo skrb moramo posvetiti v

prvi vrsti mladini v oni dobi, ko zapusti šolo in je izročena na milost in nemilost javnosti. Ker pa je sedanje javno življenje pri nas vse drugačno nego bi moralo biti, je treba, da si omislimo nekaj, kar bi našo mladino varovalo slabih tovaršij, jo utrjevalo v verskem prepričanju, ji podajalo prave izobrazbe in poštene zabave, ki jo bo odvrčala od grešnih priložnostij in razbrzdanega življenja. X.

Iz ajdovskega okraja.

a Vel. Žablje. Iz Vel. Žabelj smo dobili dopis o tamošnji nedeljski veselici K. S. I. D., v katerem je govora o divjaškem napadu s kamenjem od strani liberalcev. Dopis priobčimo v celoti prihodnjik, ker je za današnjo štev. prišel prepozno.

a Brje. Ker me nekateri sumničijo, da sem jaz pisal dopis „Z Brji“, priobčen v zadnji št. „Prim. Lista“, izjavljam, da dopisa nisem jaz pisal. (Resnica! Op. ur.) Z vsebino dopisa pa se popolnoma strinjam.

Josip Kodrič št. 113.

Iz kanalskega okraja.

kl Kanal, 31. avgusta 1910. — Od 20.—28. avgusta se je obhajal v Kanalu sv. misijon. Prišli so Lazaristi iz Ljubljane, Nežmah, Nastran ter Plantarič. Vdeležba je bila ogromna. Ljudstvo je bilo po lepih apostolskih govorih vse prevzeto. Svete zakramente jih je prejelo nad 1600. Z malo izjemami so vsi se vdeležili velikih milostij sv. misijona. Blizo 2000 vdeležencev je bilo. Ljudje so, kakor o Zveličarjevem času vse delo popustili, ter prihajali v cerkev. Bog plačaj dobrim misijonarjem, dobrim Kanalcem pa naj ostanejo dnevi zveličanja v trajnem spominu.

kl Z doželo. Ko je divjala okoli l. 1873 ona grda profiduhovska gonja, je dejal v Rihenberku r. pesnik nekako tako: Jaz sem le čakal, ali bodo tudi čez neuhovnike tako . . . Ali tega ni prav dočakal, pač pa ponovitev liberalne gonje (l. 1899). In dejal je (1 leto pred smrtjo): „Duhovniki so dandanes pravi mučeniki“. — Ko so opominjali drž. oblastnijo na § 303 itd. (zapade na vero, sakramente itd.) je bil odgovor — molk.

No sedaj, ko je jela pihati druga sapa od naših časnikov, pa jih znajo baje nekateri na pamet; in sklenili so nekda, da jih priporočijo drž. pravdniku!

A tako znate, gg.! Ko je šlo proti vam neljubemu stanu, vas je mazalo v blodnoveličju; ko se je pa zdaj obrnila pečenka, in pravi že kmet: Rajši nič kot liberalnega učitelja, nočemo luterana! zdaj kličete: Mir, mir!

Je že prav — mir; ali biti mora pravi mir, oziroma skupno, vzajemno, vzporedno delovanje veroučitelja in svetnega, skupno delovanje kršč. vzgojevalcev proti modernemu paganizmu, ali brezbožnosti.

Ne bomo pa za slepljivi mir, da bodo liberalci nemoteno zastrupljevali ljudsko dušo. „Nisem prinesel miru, ampak meč!“

V prejšnjih časih, ko še učitelj ni zahteval, da mu bo duhovnik „čevlje pucal“, je pisal neki priden učitelj F.

B. (ki je še zdaj v dobrem spominu pri ljudeh) v „Domovini“ l. 1868 str. 100 tako-le:

„Naj vam bo priporočeno, dragi starši: drag je šolski čas; učnike spoštujte, šol ne zaničujte! Lepih naukov — omike — je potreben vsak, naj je ubožec ali bogat.“

Prav! Ali bi ne bilo pa tudi potrebno, da bi se moglo spoštovati vsakega učitelja? Ali na ta — solkanski način ne bo šlo! Ali je to morda omika?

Dalje je pisal oni g. l. 1868. „Kaj pa sprideni otroci starišem koristijo?“ Kupe žalosti jim napravijo, da (starši) ob premoženje in zdravje pridejo, in gostokrat jih tudi prezgodaj pod zemljo spravijo.“

Vse dobro. Kaj pa, če pomagajo — četudi izven šole — morda moderni vzgojniki tudi k takemu posirovljenju mladine?

Kak odgovor bo za vas, vejo visokodomišljate glave?! itd.

Kaj pa vi k temu svetna gosposka? In ali bo ljudstvo to trpelo še dalje?! Nasproti po postavni poti!

kl Tatvine se množé po nekih krajih po Kanalskem. Pravijo, da so baje zlikovci, ki hodijo okrog. Pokradli so v dveh hišah v Avčah, vlomili pa brez posebne škode — v cerkev nad Avčami, pokradli na Sukavcu in na Logu. Treba bo večje pozornosti od strani orožnikov, pa tudi od gospodarjev, katerih neki zeti hiš niso zaklepali dozaj. Pač bi morali enkrat iztrebiti to cigansko sodrgo, ki je tako nevarna.

Iz kobariškega okraja.

kb Sedlo pri Kobariidu. — Po dveletnem pričakovanju smo dobili zadnji dan avgusta novoimenovanega dušnega pastirja v osebi preč. g. Frančiška Andrejšeka iz Loga. Proti večeru imenovanega dne je prišel v spremstvu prečastitega g. iz Borjane. Pri slavaloku je bila duhovnja, na čelu g. župan in g. učitelj s šolsko mladino. Po pozdravu smo šli v cerkev, kjer je novi dušni pastir obdrževal blagoslov.

Bog Ga blagoslovi
Živi in ohrani!
To želijo
Vikarjani
Zvesto udani!

Presrečna zahvala prečastitima oskrbnikom, ki sta oskrbovala naš duhovnjico z verskimi nauki in tolažbo skozi dolgo dobo dveh let bodisi v cerkvi in v šoli. Bog jima poplačaj!

Občinarji

Iz cerkljanskega okraja.

c Hranilnica in posojilnica „Oerknem“ reg. zadruga z neomejeno zavezo, naznanja, da se bode v naprej poleg že obstoječih uradnih dnevnih uradovalo tudi ob nedeljah od do pol 10. ure dopoldan, izven večje praznike

Odbor

Iz komenskega okraja.

km S Krasa. —

Povsod sem že hodil
po Krasu še ne,
zadosti, da slišim,
le Lojzeta imé!

In res sem se ga spomnil po liko časa zopet enkrat. In veste, zakaj in kako?

Tam po Iblani sem marširal,
liste razne sem prebiral.

Pa kaj sem tudi hotel, radoveden sem bil! Zlasti me je zanimal belogrski ples. In zakaj? Slišal sem že toliko o takih finih plesih, čul tudi o plesu po Krasu. Brž se zmislim: morda bil pa tudi kakšen Kraševc zraven? Glej ga šmenta! Z velikimi črkami svtilo se je ondi ime „velikega“ Kraševca Lojzeta Štreklja. S kom je pa plesal? S samimi knjeginjami! A . . . to je vzrodek, da Kraševk ne mara in se za Kraševce ne briga več! Velik gospod pleše le velikimi damami! Majhnih ne mara. Bodi temu, kakor hoče, plesal je in plesal kako!?

Učil se je na Krasu, pa tudi on marsikaj naučil Kras!

Slava Kraševcem in zastopniku njihovega na belogrskem plesu, Lojzetu! Pa kaj sem še zvedel v Ljubljani? Te dni priromala sta dva srbska častnika v Ljubljano. Čemu? Prvič, da sankcionirata župana Hribarja drugič, da se informirata pri njem kako da se pride najkrajšim potom na tisti sloveči Kras, da se poklonita veliki plesalcu, težavnemu poslancu Štreklju ter ga v imenu dvornih plesalk proštno nadaljne blagonaklonjenosti . . .

Tužnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš ljubljani sin, brat in svak g.

JOSIP BATISTIČ,

previden s sv. zakramenti po kratki in mučni bolezni v cvetu svojega življenja, star 25 let, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega nam pokojnika bode dne 8. t. m. ob 4. uri pop. iz hiše žalosti na domače pokopališče.

GOR. VRTOJBA, dne 6. kimovca 1910.

Žalujoči ostali.

V manufakturni trgovini TEOD. HRIBAR prej „Krojaška zadruga“

se vdobi najboljše platno in bombaževino za perilo.

Drobfinice.

Upor bosanskih kmetov. — Večina pravoslavnikov kmetov v okolici Bosanske Gradiške je enodušno izjavila, da ne dajo tretjine in obenem rekli zastopnikom agov, naj nikar ne hodijo v ta namen k njim. Stvar se je takoj javila pristojni oblasti, ki je odposlala 200 orožnikov v „uporne“ kraje. Tudi vojaški oddelki so dobili ukaz, naj bodo pripravljeni. Uvedena je stroga preiskava, da dožene inspiratorje tega novega gibanja.

Rokavice iz podganje kože. — Dosedaj se je ubijalo podgane zato, ker se jih je smatralo kakor raznašalke raznih boleznih, ne da bi se zamogel človek z njimi kako okoristiti. Sedaj so pa pričeli loviti to nesimpatično žival radi nje — kože. Ker je začelo v industriji usnja primanjkovati primerne materiala, so prišli na misel, da bi se dala iz podganje kože prirejati fino usnje. In res za vezanje knjig, za fabrikacijo rokavic, notesov in novčar daja podgana material prve vrste. Posebno na Angliškem zelo iščejo to novo vrsto safina. Lov na podgane je postal posel, ki mnogo nosi in uničevalna vojna proti podganji nadlegi je zapričela. Nek londonski list pravi, da se zamore vsak dan čitati v londonskih novinah oglase, v katerih se išče kmalu 100, kmalu 1000 in cele 10.000 podganjih kož. Dohodke, ki so jih letos dobili lovci na podgone cenijo nad en milijon kron. Kmalu utegne priti trenotek, ko ne bo mogla Anglija dati dovolj teh kož. Nu, ko pride ta divjačina na Angliškem, se bodo Angleži lahko zatekli na kontinent, kjer je izlasti po mestih mnogo te zalege.

Kaj je prava pedagogika? — Kaj pravi znameniti nemški pisatelj Gutzkow o pedagogiki? „Prava pedagogika in zmožnost druge vzgojevati je dar prirode, ki kakor tajna moč izvira iz učiteljevega značaja. Najslabši pedagogi so učitelji hude in nagle jeze ter grde surovosti. Taki pa so navadno pijanci, ponočnjaki in kvartopirci, ki najlepši čas po gostilnah in kavarnah potratijo in tako mladini slabe vzgleda dajejo.“

Nemški kmetje napadli nemške častnike. Predminolo nedeljo je v Aistersheimu pri Solnogradu neki praporščak 59. pešpolka dal po proglašenju povelja izvesti z nekim oddelkom par vaj. Vojaški so vežbali na njivi, ki je bila last krčmarja, pri katerem stanujejo vojaki. V istem času pa je oral neki kmet na tem zemljišču. Hotel je s plugom prodreti vojaški oddelek ter kričal „Prostor!“ Tudi lastnik, gore omenjeni krčmar, je pritekel ter zahteval, naj vojaški zapustijo njegovo zemljišče. Zaradi tega je bila stotinja zvečer alarmirana, da premeni stanovanje. Nakrat pa so bile luči ugašnjene in gosto kamenje je začelo padati od strani kmetov na častnike. Uvedla se je sodnjska preiskava. Kak hrup bi pa nastal, če bi se kaj takega zgodilo v kaki slovenski vasi? Vlada bi gotovo iztuhtala novo veleizdajniško afero in bi zaradi takega moral trpeti ves narod. Tam se bo pa prijelo samo tistih par krivcev. Nemštvo pa pustijo pri miru.

Gospodarske vesti.

Predavanje o trgatvi, določitev množine sladkorja in kisline v moštu. V državnih trtnih nasadih v Trzinu se bo 15. t. m. ob 9. uri zjutraj predavalo o trgatvi, razlagalo in praktično pokazovalo določitev množine sladkorja in kisline v moštu. Pri tej priliki se bo razdelilo med udeležence več moštних tehtnic.

Vinogradniki se pozivajo, da se mnogobrojno udeležijo tega predavanja.

All je vino pristno? — Daspoznaš to, vlij pol kozarca vina na globok

krožnik. Na sredo pa postavi kaka 2 cm veliko svečico, ki jo prižgi. Potem vzemi prazen, suh kozarec in ga tesno povezni na gorečo svečico. Ako je vino pristno, steče takoj vse pod kozarec; če pa je vino ponarejeno, ostane na krožniku. Ako steče samo nekaj vina pod kozarec, je to znak, da je pristnemu vinu primešanega nekaj ponarejenega. — Na drug način preizkusiš vino, če ga zavreš in vrleega prižeš v loncu. Ako gori, mu je primešan špirit.

Vun z garami (lojtrami) iz govejih hlevov! Da so gare goved v kvar, to ve danes že vsak umni živinorejec; zato v hlevih ni videti več takšnih gar. Kadar goved je iz gar, se hrbet udira ali krivi navzdol, in to postane sčasoma stalna lastnost hrbtišča, kar je zelo naravno. Živinče vdrtega hrbta pa ni za pleme in je vsled tega manj vredno. Goved naj je iz jasli, ki so nad tlomi 40—50 cm; da pa krme ne bo trosila, naj se ji polaga v malih porcijah.

Književnost.

Ravnikar je izšla v založništvo v Ljubljani naša „Družinska prak-tika za leto 1911“, z zelo raznovrstno zanimivo vsebino ter mnogimi, letos posebno izbranimi slikami. Dobiva se od sedaj nadalje v vseh trgovinah. Cenah 24 vin. izvod, po pošti 10 vin. več. Kdor bi je ne mogel dobiti pri domačem trgovcu, naj si jo naroči v Ljubljani pri „Katoliški bukvarni“ ali pa v prodajalni „Katoliškega tiskovnega društva“. Zahtevajte povsod le našo „Družinsko prakiko“ s podobo sv. Družine. Razprodajalci dobe znaten popust.

Loterijske številke.

3. septembra.

Dunaj 4 61 28 77 52
Gradec 26 86 83 80 46

10 kron na dan zasluži vsakdo na prav lahek način. Pošljite na dopisnici svoj naslov na firmo: **Jakob König, Dunaj VII.3 - Poštni urad 63.**

Peter Cotic,
čevljarški mojster, Gorica,
Raštej 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in otroke. Naročila z dežele se po pošti razpošiljajo. Cene zmerne. Edino zastopstvo najboljšega čistila za čevlje in usnje.

Kdor želi dobro jesti,

privoščiti naj si večkrat izborne Pekatete, ki naj bodo pripravljene po receptni knjigi Prve krajske tovarne testenin v tl. Bistrici. Pošlje se vsakomur zastoj in poštnine prosto.

VIKTOR TOFFOLI

GORICA

Velika zaloga oljkinega olja iz najugodnejših krajev

Jedilno olje po 96 v. liter	
Jedilno fino K 1-04	Marsiglia K 1-28
Istrsko „ „ „ 1-12	Bombay „ 1-20
Corfu „ „ „ 1-20	Bari „ 1-40
Puglie „ „ „ 1-20	Lucca „ 1-60
Jesih vinaki	najljepše 2-
	Milo in luči.

Priporočam čč duhovščini in cerkvenim oskrbništvom.

Edina zaloga oljkinega olja v Gorici, via Teatro 16 in via Seminario 10. Telefon 176.

Učenca sprejme VENCELJ SEIBT,

dimnikar

v Oberwölz-u na Gornjem Štajerskem.

Anton Potatzky

naslednik JOSIP TERPIN.

v Gorici, na sredi Raštela hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nirnberskega in drobnega blagater tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadlice in popotnike.

Najboljše šivanke in šivalne stroje.

Potrebščine za krojače in čevljarje.

Svetinice, rožni venci mašne knjižice

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejmi in trgih ter na deželi.

Restavracija

„TRI KRONE“

GORICA — Gosposka ulica

ima vedno sveža jedila, toči pilzensko in steinfeldsko pivo, izborna domača vina in teran. — Cene zmerne.

Ferdinand Baumgarten, restavrater.

odlikovana mizarska delavnica s strojevim obratom

ANT. ČERNIGOJ

Gorica Tržaška ul. št. 18.

Zaloga pohištva iz lastne delavnice.

Izdeluje cerkvena dela,

spovednice, klopi, okvirje, klečalnice itd.

Vsakovrstna dela za stavbe.

Suarilo!

Schichtovo milo je pravo

samo z imenom

Schicht

in z znakom „J e l e n“.

Svoji k svojim! — Svoji k svojim!
Staroznana narodna trdva:

Anton Iv. Pečenko

Zaloga vina, piva, kisa in žganja.

— GORICA, ulica Jos. Verdl 26, —

postreže pošteno in točno s pristnimi belimi in črnimi vini iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; potem s plzenskim pivom „PRAZDROJ“ iz sloveče češke „Mešičanske pivovarne“ v sodčehih po 1/1, 1/2, 1/4 in 1/8 hl in v steklenicah po 1/2 l; z domačim pristnim tropinovcem 1. vrste lastnega pridelka, ter belim in črnim vinskim kisom.

Sodčeki piva po 1/8 hl t. j. 12 1/2 l so posebno pripravni za kak vesel domači dogodek, kakor: poroka, godovanje, krst i. t. d., ker se ga lahko postavina mizo in nastavi.

Naročeno dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države franko goriška postaja. Cene zmerne.

Josip Culot v Gorici

trgovina z drobnjavo, naložnimi izdelki in s semeni za zelenjavo

v Raštelju št. 2—25.

Zaloga: rassel iz kovine in niklja, rožni venci, podobice, kipi svetnikov iz porcelana, rokavice iz volne in sukna, čevlji in šlape, seme za zelenjavo, moške in ženske nogovice, mošnjički in kovčegi, pipe, ustniki in cev, zaloga drobnjave in kramarje na drobno in debelo.

Prva slovenska trgovina z jedilnim blagom

Anton Kuštrini,

v GORICI

Gosposka ulica št. 25

priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo veliko trgovino raznega jedilnega in kolonialnega blaga.

Vse blago prve vrste.

Cene zmerne in nizke. Postrežba točna in solidna. Na željo odjemalcev v mestu se blago dostavlja na dom.

Pošilja se po železnici in pošti.

Podpisani priporočam veleč. duhovščini in p. n. slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo izvrstno

krojaško delavnico.

izvršujem točno in pošteno po najnovejših vzorcih.

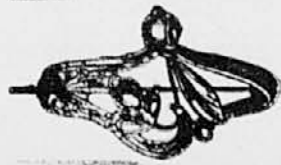
Josip Smet,

krojač

nasproti „Šolskega Doma“, (Križna ulica.)

JAKOB ŠULIGOJ

urar c. kr. državne zeleznice
v GORICI, Gosposka ulica št. 25.

priporoča
zlatino in srebrnino vseh vrst. Prstane, poročne rinke, verižice in vse druge zlate predmete.

Za birmance

priporoča raznovrstnih birmanskih daril po najnižjih cenah.

Blago prve vrste in z jamstvom! Pristnost zlata in srebra zajamčena.

Lekarna Cristofoletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice z znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. Te kapljice uredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico (varstvena znamka) popije. Okrepé želodec, storé, da izgine v kratkema času omotica in šivotna lénost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raje je.

Cena stekienica 60 vin.

Priporočajte med seboj **trgovino**

J. Medved

Gorica
Corso Verdi 38.
Postrežba strogo solidna.

Naznanilo.

Slav. občinstvu uljudno naznanjam, da sem prevzel od g. Antona Obidiča njegovo staroznano

čevljarsko delavnico v Semeniški ulici št. 2.

Priporočam se slav. občinstvu za mnogobrojna naročila in zagotavljam točno in dobro postrežbo ter zmerne cene.

Josip Černovic,

čevljarski mojster

Gorica, Semeniška ulica št. 2.

Odlikovana pekarija

in sladničarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu
(v lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali orig. buteljkah. Priporoča se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici, TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

Naznanilo.

„Centralna posojilnica registrirana zadruga z omejeno zavezo“ v Gorici naznanja, da bode obrestovala pričeni s 1. januarjem 1909 hranilne vloge po 4½% (štiri in pol od sto)

Posojila se bodejo dajala članom:

- a) na vknjižbo po 5½% (pet in en četrt od sto);
 - b) „menico oziroma poroštvo po 6% (šest od sto.)“
- Posojila na mesečna odplačevanja ostanejo nespremenjena tako, da se plačuje od vsacih 100 kron 2 kroni na mesec.

GORICA, 4. novembra 1908.

ODBOR.

Restavrant

„Central“

Tekališče Jos. Verdija št. 31.

Podpisani toplo priporočam slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, posebno častiti duhovščini svojo dobro urejeno gostilno. Imam izborna pivo Puntigam, dobra domača vina: Kraški teran in brisko vino. Postrežba točna in kuhinja izvrstna. Gostilna ima tudi keglišče in tri sobe za prenočišče.

Udani

Ivan Lipitsch, gostilničar.

Delavnica cerkvenih posod in cerkvenega orodja

Fr. Leban Gorica,

Magistratna ulica šte. 5.

Priporoča preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

— Blago se razpošilja franko. —

Največjo zalogo pohištva za Goriško z lastnimi delavnicami za mizarstvo in tapetarsko stroko ima

A. Breščak - Gorica

Gosposka ulica št. 14 (v lastni hiši).

Velika izbér raznovrstnih žimnic, vložkov, ogledal slik, stolov in vsega, kar spada h hišni upravi. Gleda cen konkuriram lahko vsakemu, ker prodajam blago iz lastnih delavnic.

Za mnogobrojna naročila se toplo priporočam

ANTON BREŠČAK.

Za Birmance!

PETER COTIČ,

čevljarski izvedenec
v Gorici Raštelj št. 32.

Naznanja slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, da ima v zalogi vsake vrste čevljev za odrasle in otroke. — Posebno se priporoča birmanskim botrom in starišem birmancev. Sprejema tudi naročila po meri po zahtevi odjemalcev.

Postrežba točna
— in poštena. —

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIĆ & ZAJEC

GORICA v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nosilce (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške biagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Za dijake, ki se bodo kmalu povrnili

— v goriške zavode sem —

cene izdatno znižal.

istotako tudi vsem letnim izdelkom, kakor Panama, kambrik, batist, cefir, itd., ker se kmalu skonča sezija

— Moderno v novih barvah in proizvodih že prihaja rimsko blago. —

FRANC RAVNIKAR, edini slov. trgovec z manufakturnim blagom

v RAŠTELJU šte. 16, GORICA.